

Na temelju članka 29. Skupština Hrvatskog planinarskog saveza (HPS) na 36. sjednici 8. lipnja 2024. donosi

PRAVILNIK KOMISIJE ZA ZAŠTITU PLANINSKE PRIRODE HRVATSKOG PLANINARSKOG SAVEZA

Izrazi koji se koriste u ovom Pravilniku u muškom rodu, a imaju rodno značenje, obuhvaćaju na jednak način muški i ženski rod.

Članak 1.

Ovim Pravilnikom uređena je organizacija i djelokrug rada Komisije za zaštitu planinske prirode (u daljnjem tekstu Komisija) Hrvatskog planinarskog saveza (u daljnjem tekstu HPS), organizacija, prava i obveze te stručno osposobljavanje čuvara planinske prirode i suradnja Komisije, planinarskih udruga te županijskih/gradskih planinarskih saveza.

Članak 2.

Osnovna djelatnost Komisije je stručna i savjetodavna aktivnost iz područja zaštite planinske prirode sukladno Statutu HPS-a, zakonodavnom okviru Republike Hrvatske i Europske unije, strateškim smjernicama Republike Hrvatske i Europske unije, te smjernicama međunarodnih organizacija u kojima je HPS član ili ima status promatrača. Komisija promiče, usmjerava i koordinira aktivnosti iz područja zaštite planinske prirode, potiče djelatnost osnovnih planinarskih udruga u području zaštite planinske prirode, surađuje s drugim članicama HPS-a, u koordinaciji s Uredom HPS-a i Izvršnim odborom HPS-a surađuje s ustanovama izvan HPS-a: Ministarstvom nadležnim za zaštitu okoliša i zaštitu prirode, upravama zaštićenih područja, Hrvatskim šumama, Hrvatskim vodama, lokalnim i turističkim zajednicama, sličnim tijelima u drugim nacionalnim savezima i međunarodnim asocijacijama u koje je HPS udružen.

Rad u Komisiji je dragovoljan volonterski društveni rad koji se obavlja u skladu s načelima javnosti, kolegijalnosti, odgovornosti, informiranosti i demokratskog odlučivanja.

Članak 3.

Komisiju sačinjavaju pročelnik, zamjenik pročelnika, tajnik i članovi Komisije. Komisija ima 5 do 9 članova. Pročelnik saziva sjednice i upravlja radom Komisije. Zamjenik pročelnika Komisije zamjenjuje pročelnika Komisije u obavljanju dužnosti za vrijeme njegove spriječenosti.

Odluku o prijedlogu za pročelnika donosi Komisija na izbornoj sjednici natpolovičnom većinom glasova temeljem plana i programa rada koji predlaže kandidat za pročelnika. Pročelnik predlaže zamjenika pročelnika i prijedlog potvrđuje Komisija. Pročelnika i zamjenika pročelnika imenuje Izvršni odbor HPS-a. Pročelnik imenuje tajnika komisije. Mandat pročelnika i zamjenika pročelnika traje četiri (4) godine i iste osobe mogu biti ponovno birane za novo mandatno razdoblje.

Članak 4.

Članovi Komisije mogu biti aktivni čuvari planinske prirode i istaknuti članovi planinarskih udruga koji su svojim djelovanjem u području zaštite planinske prirode i okoliša dokazali da su stručno osposobljeni za obavljanje zadataka utvrđenih člankom 6. ovog Pravilnika.

Prestanak statusa člana Komisije nastaje ako se postupa suprotno Statutu HPS-a ili ovog Pravilnika, prestankom članstva u HPS-u, osobnim zahtjevom u pisanom obliku ili smrću.

Članak 5.

Komisija po potrebi može organizirati privremena radna tijela (povjerenstva, radne grupe) ili angažirati stručnjake kao fizičke osobe za pojedine aktivnosti iz djelokruga svoga rada. Članovi radnih tijela ili stručnjaci ne moraju biti članovi Komisije i biraju se iz redova istaknutih članova planinarskih udruga, akademske zajednice i gospodarstva. Komisija i raspušta navedena radna tijela.

Komisija može imenovati povjerenike po teritorijalnom principu za povezivanje i koordinaciju aktivnosti

čuvara planinske prirode, suradnju s osnovnim planinarskim udrugama te županijskim/gradskim planinarskim savezima. Rad povjerenika Komisija propisuje posebnim aktom koji je javno objavljen na internetskim stranicama HPS-a/Komisije.

Članak 6.

Zadaci i aktivnosti kroz koje Komisija potiče i organizira akcije usmjerene na zaštitu planinske prirode:

- Organizira, koordinira i potiče aktivnosti HPS-a i planinarskih udruga u polju zaštite planinske prirode,
- Potiče i koordinira međunarodne aktivnosti HPS-a u polju zaštite planinske prirode,
- Daje mišljenje o zahvatima koji utječu na planinsku prirodu na temelju vlastitih zapažanja ili na temelju materijala koje prikupljaju planinarske udruge koje nemaju čuvare planinske prirode,
- Provodi promociju zaštite planinske prirode u HPS-u i širi svijest o zaštiti planinske prirode u javnosti,
- Skrbi o aktualiziranju i provođenju Deklaracije o zaštiti i očuvanju hrvatskih planina,
- Razvija i potiče provođenje koncepta "Ne ostavljajte tragove",
- Pruža stručnu i organizacijsku pomoć planinarskim udrugama i županijskim/gradski savezima iz polja zaštite planinske prirode,
- Organizira tečajeve za čuvare planinske prirode u HPS-u,
- Okuplja i pomaže djelovanje čuvara planinske prirode HPS-a,
- Utvrđuje uvjete za licenciranje čuvara planinske prirode HPS-a,
- Predlaže mjere u zaštiti planinske prirode,
- Predlaže godišnji financijski plan i godišnji plan rada Komisije,
- Izrađuje godišnja izvješća o radu za Skupštinu HPS-a,
- Predlaže članove Komisije i čuvare planinske prirode za priznanja HPS-a,
- Predlaže priznanja za rad posvećen zaštiti planinske prirode,
- Organizira obilježavanje prigodnih datuma iz područja zaštite prirode,
- Objavljuje podatke i informacije iz područja zaštite planinske prirode na internetskim stranicama HPS-a, u časopisu „Hrvatski planinar“ i ostalim glasilima.
-

Članak 7.

Komisija se sastaje po potrebi, a najmanje dva puta godišnje. Obavezna je po održanom sastanku napraviti zapisnik, prosljediti ga Izvršnom odboru Hrvatskog planinarskog saveza i arhivirati. Sastanci i konzultacije se mogu održati videokonferencijskim pozivom, telefonom i elektroničkom poštom.

Komisija predlaže Izvršnom odboru Hrvatskog planinarskog saveza komunikaciju s nadležnim državnim i regionalnim tijelima, jedinicama lokalne samouprave i javnim ustanovama u temama iz polja zaštite prirode.

Članak 8.

Komisija donosi program osposobljavanja čuvara planinske prirode, utvrđuje način stjecanja tog naziva i provodi tečaj za čuvare planinske prirode.

Svaki punoljetni član osnovne planinarske udruge udružene u Hrvatski planinarski savez nakon završenog tečaja za čuvare planinske prirode u organizaciji Komisije i uspješnim polaganjem ispita stječe stručni naziv i licencu čuvara planinske prirode HPS-a i evidentira se u registru čuvara planinske prirode pod registarskim brojem koji mu je upisan i u iskaznicu.

Komisija posebnim aktom koji je objavljen na internetskim stranicama HPS-a/Komisije propisuje uvjete za produljenje licence čuvara planinske prirode.

Članak 9.

Iskaznica čuvara planinske prirode ima pravokutni oblik dimenzija 85 x 55 mm, s dominirajućom zelenom bojom u standardu koji je propisan od HPS-a. Iskaznica čuvara planinske prirode na prednjoj strani sadrži osobne podatke čuvara planinske prirode, naziv i sjedište udruge čuvara planinske prirode, broj iskaznice i valjanost licence u vremenu navedenom u iskaznici. Na poleđini iskaznice nalazi se QR koji upućuje na popis aktivnih čuvara planinske prirode iz registra HPS-a. Iskaznica vrijedi uz valjanu člansku iskaznicu HPS-a.

Članak 10.

Znak čuvara planinske prirode je ovalnog oblika s bež podlogom i crnim rubom. U središtu se nalazi znak Hrvatskog planinarskog saveza, u donjem dijelu je ispisan tekst „HPS“, a u gornjem dijelu je ispisan tekst

„ČUVAR PLANINSKE PRIRODE“ na način da okružuje znak Saveza u gornjem dijelu. Znak čuvara planinske prirode se nosi na odjeći ili ruksaku.

Članak 11.

Značka čuvara planinske prirode je okruglog oblika promjera 35 mm, bež podloge, a u ostalim elementima je identična znaku čuvara planinske prirode. Na poleđini značke utisnut je serijski broj značke koji se vodi u registru čuvara planinske prirode. Značka vrijedi uz valjanu člansku iskaznicu HPS-a i iskaznicu čuvara planinske prirode te služi za prepoznavanje i identifikaciju.

Članak 12.

Čuvar planinske prirode HPS-a ima obvezu aktivnog djelovanja u svojoj planinarskoj udruzi provođenjem sljedećih aktivnosti:

- sudjeluje u akcijama i aktivnostima koje organizira Komisija,
- promovira aktivnosti Komisije,
- izvještava Komisiju o zapaženim narušavanjima planinske prirode,
- vlastitim primjerom i djelovanjem potiče odgovoran odnos svoje okoline prema planinskoj prirodi na temelju Deklaracije o zaštiti i očuvanju hrvatskih planina i konceptu "Ne ostavljajte tragove",
- prati stručnu literaturu iz područja zaštite prirode,
- informira se o zakonskoj regulativi primjenjivoj na zaštitu prirode s naglaskom na georaznolikost, bioraznolikost i krajobraznu raznolikost planinskih područja,
- zauzima se za zaštićena područja i područja Natura 2000 u gorskim područjima,
- organizira i provodi aktivnosti u osnovnim planinarskim udrugama te gradskim i županijskim planinarskim savezima,
- pomaže u pripremi i izvođenju opće planinarske škole u području zaštite planinske prirode i aktivno sudjeluje na planinarskim izletima škole, te sudjeluju u ostalim oblicima školovanja u Hrvatskom planinarskom savezu,
- priprema i provodi aktivnosti s ciljem zaštite planinske prirode: predavanja, radionice, akcije u prirodi, praćenja stanja i suradnje s nadležnim institucijama,
- prati stanje prirode na području na kojem je aktivna udruga u kojoj je član,
- u udruzi promovira ideju zaštite planinske prirode – putem predavanja, pripreme tiskanih materijala, objava na internetu, organizaciji planinarskih te na druge primjerene načine,
- podrška je u planiranju i održivom korištenju planinarskih puteva i objekata te njihovoj energetskej učinkovitosti,
- aktivno skrbi za zaštitu planinske prirode i aktivnosti lokalnog stanovništva u skladu s tradicijom i održivim razvojem
- organizira i provodi djelotvorno reagiranje na neželjene pojave u planinskoj prirodi kroz praćenje stanja i promjena te suradnju s nadležnim institucijama
- prati i/ili sudjeluje u raspravama bitnim za stanje prirode te o tome informira Komisiju

Čuvari planinske prirode imaju status vanjskih suradnika Komisije i mogu biti članovi privremenih radnih grupa koje osniva Komisija.

Članak 13.

Čuvari planinske prirode se mogu organizirati u svim osnovnim planinarskim udrugama te gradskim i županijskim planinarskim savezima u svrhu međusobnog povezivanja i koordinacije aktivnosti.

Čuvari planinske prirode su u matičnim planinarskim udrugama organizirani u organizacijskim jedinicama (sekcije), što je uređeno normativnim aktima pojedine planinarske udruge. Organizacijsku jedinicu (sekciju) predvodi pročelnik koji svoju planinarsku udrugu predstavlja prema Komisiji.

Članak 14.

Prestanak statusa čuvara planinske prirode nastaje ako se postupa suprotno Statutu Hrvatskog planinarskog saveza ili ovog Pravilnika, gubitkom licence, prestankom članstva u Hrvatskom planinarskom savezu, osobnim zahtjevom u pisanom obliku ili smrću. Postupak oduzimanja statusa čuvara planinske prirode provodi Komisija sukladno odgovarajućim aktima Hrvatskog planinarskog saveza. Član planinarske udruge kojem je oduzet

status čuvara planinske prirode ima pravo žalbe Izvršnom odboru Hrvatskog planinarskog saveza u roku 15 dana od primitka pisane obavijesti.

Članak 15.

Pojedine djelatnosti iz djelokruga rada Komisije po potrebi se mogu urediti odgovarajućim pravilnicima, programima, uputama, smjernicama ili preporukama kako bi se osigurao jedinstveni pristup u okviru Hrvatskog planinarskog saveza. Svi akti Komisije javno su dostupni na internetskim stranicama Hrvatskog planinarskog saveza.

Članak 16.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Predsjednik Hrvatskog planinarskog saveza
Darko Berljak